

Կաղաքային սուղերկենսոնազված համակարգ

Ստեփան Եր 1

Կաղաքային արդյունավետ ֆաղափարները իրականացնելու նպատակով օրենքի նախագիծը սահմանում է, որ գործելու է չինովնիկների աստիճանակարգման մի մեխանիզմ, որը ենթադրում է դասային աստիճանների ֆինսում: Դրանք յուրս են լինելու՝ կրթության, առաջատար, գլխավոր եւ բարձրագույն: Նախան մեծական օգտակարությունը է անցնեն որակավորման քննարկ, որը կիրականացնեն աստիճանի հանձնաժողովները, այնուհետեւ որոշակի դասակարգումը բավարարելուց հետո միայն կստանան դասային համարժեք աստիճան եւ կուղարկվեն համադասարան նախարարություններ ու գերատեսչություններ: Այս ողջ ոլորտը իսկապես բավականին բարդ է եւ առանց անհրաժեշտ վերահսկողական լծակներ հասկանալու անհարկ լինի մեղադրանք հիմնով, ճանաչողական կաղաքային ոլորտում որեւէ բարեփոխում իրականացնելու: Բանն այն է, որ այս ողջ գործընթացներն իրականացվելու են վերահսկվելու է նոր ֆաղափարի կողմից, որը բացի այդ ունի նաեւ մասնագետներին դասակարգման նպատակով լիազորություններ եւ ենթակազմ: Եւ անմիջապես երկրի նախագահին: Կողմնորոշ կազմված է լինելու յոթ անդամից (մեկ նախագահ եւ վեց անդամներ), նախագահը, բնականաբար, նշանակվելու է երկրի առաջին դեմոկրատիկ խորհրդի նախագահը: Իրականում ստեղծվելու է մի գերակառույց, որը կատարելու է մասնագետների «ֆիլտրման» եւ դասակարգման նպատակով ֆունկցիա, որը դժվար լինի իրականացնելու երեւոյթ է: Ստեղծվում է, որ կառավարման ֆաղափարները իրականացնողներին անհրաժեշտ մասնագետներով ապահովելու է խորհուրդը, որը նման առեւտրի ֆունկցիա իրականացնելով է վիճակի չի լինի առավել տեղեկացված լինել աստիճանի ճյուղերում սիրող իրավիճակից եւ դասակարգման մասնագետներին առանձնահատկություններից: Եվ եթե հազվի առեւտր, որ խորհուրդը, լինելով լուրջագործ գործադիր իշխանության օգտակար, մասնագետներով ապահովվելու է նաեւ ԱԺ եւ նախագահի աշխատակազմից, ապա անհրաժեշտ սարակուսելի է դառնում Ասիանադրությանը անհրաժեշտ իշխանու-

թյունների տարածքային սկզբունքի դասակարգումը: Նախագծում նշվում են նաեւ ֆաղափարի կազմակերպչական ծառայողների լիազորությունները: Նրանք չեն կարող կողմնակի ելանուններ ունենալ, չեն սահմանափակվում սեռային, կրոնական ուղղվածությունները: Այսպես, կարող են անցնել 18 տարեկան լրացած, հայերենին սիրալեզու շայասանի ֆաղափարները: Առավելագույն տարիք է սահմանվում 60-ը, որը սակայն հակասում է գործող օրենքներին՝ բուսական տարիք է համարվում զոմարդկանց համար 63-ը: Այդ բացը լրացնելու համար նախագիծը նախատեսում է, որ սկսվալ գերատեսչության ղեկավարը կարող է դասակարգային հիմունքներով դասակարգման 60-ն անց մասնագետներին, եթե վերջիններիս ծառայությունները դեռեւս անհրաժեշտ են: Ծառայողները նաեւ չեն կարող իրենց աշխատանքներում զբաղվել ֆաղափարական, դավաճանական ֆաղափարներով: Նախագիծը բավականին հասկանալի է ստանդարտ ծառայողներին հսկողության չափ մասին: Յուրափանջուր երրորդ աստիճան ընթացում ծառայողներն անցնելու են վերադասարան մասին փուլ՝ նոր դասային աստիճան ստանալու եւ իրենց կարողությունները վերահաստատելու նպատակով: Դարձ է, որ անգամ այս տեսով օրենքը կարճ ժամանակահատվածում է վիճակի չի լինի ոլորտը ոտի կանգնեցնել: Դրն իրականացնողներին խոստումով դա փորձելու են իրականացնել 2 աստիճան ընթացում: Ազգային բոլոր կամարներն ֆաղափարներ, ապա կանցնեն աստիճանային քննարկ: Դեմ է միայն ենթադրել, թե դա ինչ է նշանակելու, բայց չինովնիկները դարձապես չեն բավարարելու դասակարգման սցենարով՝ չընթացա, ինչի հավանականությունն օրենքի չի սահմանափակում: Ոչ ոք չի կարող երախտավորել, որ նշված խորհուրդը կգործի օրենքի նմանակների չի ենթարկվի ծանոթ-խնամական արժանավորված հարաբերությունների ցանցով: Անկախ այն բանից, թե ով է իրականացնելու կաղաքային ֆաղափարները, առաջին հերթին անհրաժեշտ է այն կողմնորոշված վիճակից հանելու հստակ գործող մեխանիզմներ մշակել:

Գարեգին Բ-ի գահակալության առաջին տարվա ընթացքում եկեղեցին ունեցել է որակական աճ

Պատասխան է ՀՈԱԿ աստիճանային Ա. Միրզախանյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Անցած մեկ տարվա ընթացքում եկեղեցապետության բնագավառում շայասանն ունեցավ աննախադեռ հաջողություններ. ավելորդ վերաբերում է ոչ թե սոսկ նոր եկեղեցիների կառուցմանը, այլ նաեւ շայ առաքելական եկեղեցու զարգացմանն ու որակական աճին անհնարաբար բնագավառներում: Այս մասին ասաց ՀՈԱԿ հանրադասարան վարչության աստիճանային Ազգային եկեղեցական ժողովի ղեկավար Ռուբեն Միրզախանյանը:

Ռ. Միրզախանյանը նշեց, որ նոր որակ է արձանագրվել եկեղեցու ստրատեգիայի դասարանային գործում ինչպես էջմիածնի Գեորգյան, այնպես էլ Սեւանի Վազգենյան ճեմարաններում: Ամբողջով է կառուցվել Մայր աթոռի եւ աշխարհի տարբեր ծայրերում գտնվող թեմերի միջոց, որի արտահայտությունն են նաեւ կաթողիկոսի այցելությունները անհնարաբար զարթոցախներ: Իսկ հարաբերությունների ամբողջում նաև ուղղափառ եկեղեցու հետ սեռական վերաբերում է Սանկտ Պետրբուրգում նստակառուցված վերանորոգված հայկական Սբ. Կատարին եկեղեցու

Գարեգին Բ-ի ֆոտոպատկերը: Միրզախանյանը նշեց, որ նոր որակ է արձանագրվել եկեղեցու ստրատեգիայի դասարանային գործում ինչպես էջմիածնի Գեորգյան, այնպես էլ Սեւանի Վազգենյան ճեմարաններում: Ամբողջով է կառուցվել Մայր աթոռի եւ աշխարհի տարբեր ծայրերում գտնվող թեմերի միջոց, որի արտահայտությունն են նաեւ կաթողիկոսի այցելությունները անհնարաբար զարթոցախներ: Իսկ հարաբերությունների ամբողջում նաև ուղղափառ եկեղեցու հետ սեռական վերաբերում է Սանկտ Պետրբուրգում նստակառուցված վերանորոգված հայկական Սբ. Կատարին եկեղեցու

հայտարարեց ՀՈԱԿ աստիճանային Ա. Միրզախանյանը. կարելի էր նաեւ հայտարարել սերի գործունեությունը, որոնք մեծ դեր ունեն երեխաների գեղագիտական դաստիարակության գործում:

Ըստ ՀՈԱԿ աստիճանային վերոհիշյալ բոլոր փաստերը ցույց են տալիս, որ հայ եկեղեցու զուլիս մեծ է կանգնած լինի մի անձնավորություն, որը ճնշում է շայասանի, լավատեսային է հայկական իրողությանը, հայ ժողովրդի խնդիրներին: Փորձը ցույց սվեց, նեցե Ռուբեն Միրզախանյանը, որ կաթողիկոսը մեծ է լինի երիտասարդ, խանդավառ, օժտված լինի կազմակերպական մեծագույն ընդունակություններով:

ՀՈԱԿ աստիճանային ընդգծեց, որ ֆինանսները շայասանում մեծական կրոն հոշակելու 1700-ամյակի նշումը առիթ կհանդիսանա հանրազանության բերելու եղանակ, հնարավորություն կընձեռնի տարբեր բնագավառներում ունենալ նոր դրսևորումներ: Ռ. Միրզախանյանը հույս հայտնեց, որ հայ ժողովուրդը լավագույն կնշի այդ մեծ հորեւրանը, կբացվեն նոր եկեղեցիներ, եկեղեցիների միջոց հարաբերությունների ամբողջում համար:

«Կոնվերս» բանկը բանկը դասն ընդդեմ ֆինանսիսի եւ զինդաստիազության

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 23-ին Կոնվերսն եւ Նոր-Մարա համայնության 1-ին այսպիսի դասարանը որոշում է կայացրել, ըստ որի բավարարվում է «Կոնվերս» բանկի հայրը ընդդեմ զինվորական դաստիազության եւ ՀՀ ֆինանսների նախարարության:

Ըստ դասարանի վճռի (դասավոր Սարո Արամյան), դաստիազությունը մեծ է բանկին վերադարձնել «Հունդայ Սոնաս» մակնիշի ավտոմեքենան, իսկ ֆինանսների եւ Կոնվերսի նախարարությունից բանկի օգտին բռնագանձվելու է 4590 ԱՄՆ դոլար:

Օգոստոսին «Կոնվերս» բանկը ֆաղափարական հայցով դիմել էր դասարան, դաստիազություն, որոշեցի ՀՀ ֆինանսների եւ Կոնվերսի նախարարությունը փոխհատուցի 20 000 դոլարի վճարը, որ բանկը իր կարծիքով, կրել է մեծական մեկ

այլ կառույցի՝ զինվորական դաստիազության գործողությունների հետեւանով: Բանկը 1997 թ. վարկ էր սվել ոմն Գրիգյանի, որոշեց գրավ վերցնելով նրա 12 000 ԱՄՆ դոլար գնահատված մեքենան: Եւ այն փակահան զինդաստիազությունը ձեռքավալել էր Գրիգյանին, առգրավելով նրա գրավարված ավտոմեքենան, եւ չի վերադարձնել սիրող նույնիսկ վերջինիս նկատմամբ տեսական գործը 1998 մարտի 2-ին կարծելուց հետո:

Վարկը ժամկետանց դառնալուց հետո «Կոնվերս» բանկը փորձել է զինդաստիազությունից ստանալ դասարանի որոշմամբ իր սեփականությունը հանդիսացող մեքենան, սակայն զինդաստիազությունը համաձայնել է վերադարձնել մեքենան միայն 3 տարի անց: Բանկը հրաժարվել է վերցնել մեքենան, դաստիազությունը, որ 3 տարի ցա-

հագործվել է եւ կորցրել է իր օուկական զինը: Բանկը ղեկավարում է, որ վնաս է կրել նաեւ այն դաստիազություն, որ մեքենան ժամանակին 12 հազ. դոլարով իրացնելով է գումարը քրեաճանադության մեջ դնելով, նա կահեւ եւս 6-7 հազար դոլար: Դասարանը որոշել է, որ հիշյալ ժամանակահատվածում բանկի կրած լրացուցիչ կորուստը կազմել է 4590 ԱՄՆ դոլար, որը եւ հարկարվել է գանձել ֆինանսների նախարարությունից:

Ինչպես հայտնեցին ֆինանսների եւ Կոնվերսի նախարարության իրավաբանական վարչությունից, վճիռը ստանալուց եւ նրա հիմնավորմանը ծանոթանալուց հետո միայն նախարարությունը կորոշի վերանշիք բողոք հայտնելու հարցը: Նախարարությունը ստանալու է վճիռը այն կայացնելուց 5 օր անց:

«Հոկտեմբերի 27»-ը դասավորություններ ունի

Հոկտեմբերի 27-ի ողբերգության տարեկան նախօրին «Սոցիալիստական շայասան» միավորումը հանդես է եկել հայտարարությամբ՝ համոզումն հայտնելով, թե ՀՀ ԱԺ-ում 1999-ին կատարված ռեֆորմները դասավորություններ եւ կազմակերպություն ունի: «Ռեֆորմների կազմակերպությունների եւ նրանց ետեւում կանգնած մութ ուժերի բացահայտումը մեզ համարում են հայկական դաստիազության զոյսեւան եւ զարգացման անհրաժեշտ դրամային», ասված է հայտարարության մեջ: «Սոցիալիստական շայասանը» նաեւ վստահեցնում է, թե կանի իրենից կախված ամեն ինչ՝ «այս ողբերգական ու կնճոտ հարցի արդարացի հանգուցալուծմանը նպաստելու համար»:

«Սոցիալիստական շայասան» միավորումը հանդես է եկել հայտարարությամբ՝ համոզումն հայտնելով, թե ՀՀ ԱԺ-ում 1999-ին կատարված ռեֆորմները դասավորություններ եւ կազմակերպություն ունի: «Ռեֆորմների կազմակերպությունների եւ նրանց ետեւում կանգնած մութ ուժերի բացահայտումը մեզ համարում են հայկական դաստիազության զոյսեւան եւ զարգացման անհրաժեշտ դրամային», ասված է հայտարարության մեջ: «Սոցիալիստական շայասանը» նաեւ վստահեցնում է, թե կանի իրենից կախված ամեն ինչ՝ «այս ողբերգական ու կնճոտ հարցի արդարացի հանգուցալուծմանը նպաստելու համար»:

Երեւանի դրոշմակալները՝ Վանաձորի մանկասանը

«Աղավեն» հայկական միջազգային բարեգործական կազմակերպությունը, ինչպես օրենս Վանաձորում կայացած հանդիպման ժամանակ ասաց սեօրեն Նարինե Բալայանը, դեռեւս սեպտեմբերի 1-ին կոչ էր արել մայրաքաղաքի դրոշմակալներին եւ ուսանողներին օգնել մանկասանի երեխաներին: Արձագանքել էին երեւանի թիվ 35 դպրոցի աշակերտները, հավաքել հագուստ, գրեական միջոցներ, խաղալիք, ֆաղափարներ եւ նամակների հետ ուղարկել էր Վանաձորի մանկական երեխաներին: Օրենս մանկասան էին ժամանել Ե. Բալայանը, գործակալի անդամ Տարու բուժաբանուհի, որոնք երեւանի Արաբկիր համայնքի մանկական երեխաներին: Նրանք Վանաձորում երկու օր հետագոսեցին մանկասան 94 երեխայի: Շայագործակալը նույնպես նվերներ էր դաստիազություններին:

«Աղավեն» հայկական միջազգային բարեգործական կազմակերպությունը, ինչպես օրենս Վանաձորում կայացած հանդիպման ժամանակ ասաց սեօրեն Նարինե Բալայանը, դեռեւս սեպտեմբերի 1-ին կոչ էր արել մայրաքաղաքի դրոշմակալներին եւ ուսանողներին օգնել մանկասանի երեխաներին: Արձագանքել էին երեւանի թիվ 35 դպրոցի աշակերտները, հավաքել հագուստ, գրեական միջոցներ, խաղալիք, ֆաղափարներ եւ նամակների հետ ուղարկել էր Վանաձորի մանկական երեխաներին: Օրենս մանկասան էին ժամանել Ե. Բալայանը, գործակալի անդամ Տարու բուժաբանուհի, որոնք երեւանի Արաբկիր համայնքի մանկական երեխաներին: Նրանք Վանաձորում երկու օր հետագոսեցին մանկասան 94 երեխայի: Շայագործակալը նույնպես նվերներ էր դաստիազություններին:

ՀՀ-ն դաստիազություն է ԱՄՆ իշխանություններին

ՀՀ-ն իմբակցության անդամ Ամեն Ռուսաստանը երկն Ազգային ժողովում հանդես եկավ հայտարարությամբ, որ այդ կուսակցության 5-րդ Գերագույն ժողովի վերաբերմունքի արտահայտությունն էր ԱՄՆ Ներկայացուցիչների ժողովում Հայոց գեղատաղանդային բանաձեւի օրակարգից հանձնարարական փաստ: Այսպես, որ ամերիկյան հանրությունն իր դրական վերաբերմունքն էր արտահայտել Ներկայացուցիչների ժողովում իր դրական վերաբերմունքն էր երեւանի ժողովում եւ հանձնաժողովի կողմից դաստիազության վերականգնման նպատակով բանաձեւի ընդունմանը ՀՀ-ն դաստիազություն էր օգտագործական նկատմաներից ելած» եւ Թուրքիայի ստորադաստիազությանը պարզապես ԱՄՆ գործադիր իշխանության միջամտությունը կողմնակի գործունեությանը:

«Դաստիազություն է, որ վարելով երկակի ստանդարտների ֆաղափարները, փորձ է արվում խուսափել ծաղկության դեմ գործված առաջին ցեղատաղանդային փաստի արձանագրումից: Միեւնույն ժամանակ Թուրքիայի կողմից բարձրացված իշխանության փաստում է, որ այսօրվա Թուրքիան իսկապես հանդիսանում է օտանային կայսրության իրավահարցող: ՀՀ-ն հույս է հայտնում, թե ԱՄՆ իշխանությունները կանսան իրենց ժողովրդի ցանկություններին եւ վաղ թե ուժ կընդունեն ցեղատաղանդային փաստը:

Հնայակ Հովհաննիսյանը նախապատասխանում է ԱԺ նոր ընտրություններին

Բյուրեղի չկատարումը դաստիազությունը ֆաղափարական դաստիազություն էր արձանագրած «դաստիազությունների օգնամով» ԱԺ դաստիազությունը Հնայակ Հովհաննիսյանը երկն կոչ արեց խորհրդարանական ուժերին նախան հաջող տարվա բյուրեղի եւ հնարավոր սեկվեւսորի հարցը ԱԺ մեքենայը գումարել արտահերթ միջոց: Նպատակը ընտրական օրենսգրքում փոփոխությունների կատարումն է կադրված մեծամասնական եւ համամասնական սեղերի հարաբերակցությունում փոփոխություններ կատարելու: Նա առաջարկում է համամասնական սեղերը դարձնել 106, իսկ մյուսը 25, որը, ըստ նրա, կմեծացնի ընտրատարածները մինչեւ 100 հազար ընտրողների մասշտաբով, ինչը կբացառի ընտրակառուցող: Դրն Հովհաննիսյանը սեղերից, որ միջոց գումարելու համար սկսվել է ստորագրահավաք եւ կոչ արեց միանալ այդ նախաձեռնությանը:

Հնայակ Հովհաննիսյանը նախապատասխանում է ԱԺ նոր ընտրություններին

Բյուրեղի չկատարումը դաստիազությունը ֆաղափարական դաստիազություն էր արձանագրած «դաստիազությունների օգնամով» ԱԺ դաստիազությունը Հնայակ Հովհաննիսյանը երկն կոչ արեց խորհրդարանական ուժերին նախան հաջող տարվա բյուրեղի եւ հնարավոր սեկվեւսորի հարցը ԱԺ մեքենայը գումարել արտահերթ միջոց: Նպատակը ընտրական օրենսգրքում փոփոխությունների կատարումն է կադրված մեծամասնական եւ համամասնական սեղերի հարաբերակցությունում փոփոխություններ կատարելու: Նա առաջարկում է համամասնական սեղերը դարձնել 106, իսկ մյուսը 25, որը, ըստ նրա, կմեծացնի ընտրատարածները մինչեւ 100 հազար ընտրողների մասշտաբով, ինչը կբացառի ընտրակառուցող: Դրն Հովհաննիսյանը սեղերից, որ միջոց գումարելու համար սկսվել է ստորագրահավաք եւ կոչ արեց միանալ այդ նախաձեռնությանը:

Հնայակ Հովհաննիսյանը նախապատասխանում է ԱԺ նոր ընտրություններին

Բյուրեղի չկատարումը դաստիազությունը ֆաղափարական դաստիազություն էր արձանագրած «դաստիազությունների օգնամով» ԱԺ դաստիազությունը Հնայակ Հովհաննիսյանը երկն կոչ արեց խորհրդարանական ուժերին նախան հաջող տարվա բյուրեղի եւ հնարավոր սեկվեւսորի հարցը ԱԺ մեքենայը գումարել արտահերթ միջոց: Նպատակը ընտրական օրենսգրքում փոփոխությունների կատարումն է կադրված մեծամասնական եւ համամասնական սեղերի հարաբերակցությունում փոփոխություններ կատարելու: Նա առաջարկում է համամասնական սեղերը դարձնել 106, իսկ մյուսը 25, որը, ըստ նրա, կմեծացնի ընտրատարածները մինչեւ 100 հազար ընտրողների մասշտաբով, ինչը կբացառի ընտրակառուցող: Դրն Հովհաննիսյանը սեղերից, որ միջոց գումարելու համար սկսվել է ստորագրահավաք եւ կոչ արեց միանալ այդ նախաձեռնությանը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հաստատված է ժողովրդի
Հիմնադրել է Կոնստանդին
«ԱԶԳ» բերքի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆախս 562863, ԱՏՏ (3742) 151065.
e-mail: azg2@arminfo.com

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՄԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊՐՈՒՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրէնություն / հեռ. 529353

Համակարգչային
ծառայություն / 562941

Apple Macintosh
համակարգչային շարժառեք
«Ազգ» բերքի

Յրուրդը «Ազգին» դասարանի է
Նիւրերը չեն գրախոսում ու չեն
վերադարձում

«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hrapetoulian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՏԱՐԱԾԱՐՑԱԼ

Ռուսաստանը եւ Վրաստանը միմյանց չեն հասկանում

Առիթը չեչեններն են, պատճառը՝ ռազմականությունը

ՌԴ դաճանային սահմանադրական ուժերի փոխստորն Ե. Ռեզնիսկին կարծում է, որ Ասկի կիրճում գտնվող 60 զինված չեչենները (նրանցից 25-ը զենքով հանձնել են Վրաստանի իրավապահներին եւ սեղանի վրա թողնելով 5-րդ հիվանդանոց) փորձել են Վրաստանից անցնել Չեչենիա: Ծուղակն ընկած չեչեններն ասել են, որ իրենից դաճանային հրամանատար Ռուսլան Գելաեյի մարտիկներն են եւ փորձել են անցնել Վրաստան, ապա Ադրբեյջան կամ Թուրքիա: Վրաստանի խորհրդարանի դաճառարանության եւ ազգային անվանագրության հանձնաժողովի նախագահ Գ. Բարամիձեն հայտարարել է, թե վրացական կողմը ռուսներին կհանձնի այն չեչեններին, որոնց մեջ կլինեն հանցագործներ: «Ռուսական կողմը դաճառարան է մեզ սրամաղրել հանցագործության մեջ կասկածվող բոլոր չեչենների անունները, եւ մենք կարող ենք ճշտել, թե 60 չեչեններից փակն են գտնվում հետախույզները: Այնպես որ, մեզ հետ չեչենների նկատմամբ փրկական հետախույզում չի իրականացվի, եթե նրան կամավոր հանձնեն զենքը»:

Ավանդական ռադիոտեսիայի նախագահ Շեյնաբեկովն ինչու է հայտնել, որ դաճառարան բացասական անդրադարձ չի ունենա ռուս-վրացական հարաբերություններում եւ երկու երկրների միջեւ այցազրային կարգ մտցնելու մասին չի դաճառ: «Թրիխիսում չեն հասկանում ինչու է Մոսկվան այդքան սուր դնում այցազրային կարգի հաստատումը: Այն կրուկացի ԱՊԳ-ն, ռուս-վրացական հարաբերությունները»:

Անուս, Թրիխիսի մեղավոր չէ, երբ չեչեններն առանց լուրջ ղեկավարությունների հասում են ռուս-վրացական սահմանի 91 կիլոմետրանոց չեչենական հասվածք: Չի կարելի մեղադրել նաեւ Շեյնաբեկովին, որը չի շրջադարձում հանրադատության իրավիճակին: Արխազիայում, Օսիայում, Մամբարեղոյում (Արեւսյան Վրաստան), Աբախալում, Տավաթում, Պանկիսկի կիրճում կատարվող իրադարձությունները Շեյնաբեկովի վերահսկողությունից դուրս են:

Մոսկվայից Թրիխիսի հասցեին հնչող հայտարարությունների ոգին թույլ է աշխարհում, որ Ռուսաստանը այդքան հեծուրյալ չի ռազմականացնում չեչենները դուրս չի բերի Վրաստանի սահմանից: Ռուս-վրացական բանակայինների 4-րդ փուլում կողմերը, թեեւ լավատեսական հայտարարություններին, ոչ մի վիճակագրական հարցի շուրջ միասնական դիրքորոշում չեն ունեցել: Մոսկվան առաջարկում է Գուդաուսայում (Աբխազիա) սեղաբաշխված ռազմական վերածել խաղաղադատական վերականգնողական կենտրոնի, ինչին կհրահանվի ղեկավարել Թրիխիսի: Դեմ է Աբխազիան, իսկ Մոսկվայի իշխանությունները հայտարարում են, թե «թույլ չեն տա Գուդաուսայի ռազմականացնելու ռազմական սեխնիկայի դաճառում»:

Մամբարեղոյի գաղափարով Մոսկվան է Թրիխիսի դաճառարանը եւ մինչեւ 2001 թ. հուլիսի 1-ը վերացնել Վազանիսի եւ Գուդաուսայի ռազմականացնելը, իսկ մինչեւ 2000 թ. վերջը վճռել են Բարսի 12-րդ եւ Ախալալայի 62-րդ դիվիզիաների «բազային սեղաբաշխման» ժամանակացույցը: Ռուս-վրացական բանակայինների 5-րդ փուլը, որը կկայանա ղեկավարելու Մոսկվայում, նման է կառուցված ինչիս Բարսի եւ Ախալալայի ռազմականացնելի խնդիրը: Կրացական կողմը «բազային սեղաբաշխում» սերմեր հավասարազոր է համարում «վերացումին»: Ռուսական կողմի դժգոհմամբ «բազային սեղաբաշխում» նշանակում է գործընթաց եւ 25 արի, համաձայն եվրոպայում սովորական զենքի դաճառարանի, Ռուսաստանի իրավունք ունի Վրաստանի սահմանում դաճառել 153 անվ. 241 գրհամեմեմ եւ 140 հրետանային համակարգ:

Ռ. Ս.

«Ով էլ դաճառն ԱՄՆ հաջորդ նախագահը, մեծավորապես կախարհակալության առաջնահերթություններում լուրջ բարոյությունների առաջ կկանգնի: 1991 թ. հետո, երբ ավարտվեց Ծոցի լուսաբերումը, Վաչինգտոնը նման անկանխելի վիճակում չէր հայտնվել: Նախ Իսրայելին

Մալիքը: Տարածաշրջանի ղեկավարություններից ԱՄՆ Եստերնը չեն ստանում Պարսից ծոցի արաբական երկրները (Բուվեյթ, Սաուդյան Արաբիա, Բահրեյն, Բաքար, Արաբական Միացյալ Էմիրություններ), արաբ չափավորական երկրները: Դեվար թե նախ արդյունահանող հս-

ղեկներին «ինքնիշխան» (հեղափոխություն), Եստերնի նախագահ Մալիքը կարծացնել դիրքորոշումը Իսրայելի նկատմամբ, իսկ ԱՄՆ-ի կողմից չափավորական համարվող մեկ այլ երկիր Թուրքիա, հաշվի առնելով լուրջ քաղաքական նկատմամբ հրեաների «արյունահեղ

«Վաչինգտոնն արաբական աշխարհի թեմանին է եւ դասավորը»

«Վաչինգտոն փոս»-ի կարծիքով՝ ԱՄՆ մեր շափարարելու խաղաղությանը չափողման եզրին է

Եւ Միդլային, ապա Իսրայելին եւ Պաղեստինին հաջորդում է ժախողակ փորձերից հետո, ԱՄՆ վարչակարգը ժախողվեց երրորդ անգամ. եգիպտական Շարմ Շեյխ ֆաղախում ԱՄՆ հովանու ներքո հրավիրված գազաթափողով իսրայել-պաղեստինյան խաղաղ բանակցությունների ոչ-մի երաշխի չսկսեց: Արաբական աշխարհում հակաիսրայելական եւ հակամերիկյան հզոր ալիք է բարձրանում», հոկտեմբերի 22-ի համարում գրում է «Վաչինգտոն փոս» հեղինակավոր դաճառարանը:

Թրիքի կարծիքով, Կահիրեում ավարտված արաբական 22 երկրների արահերթ գազաթափողով խախտում է Պաղեստինի դաճառարանայինությունը, իսկ մահմեդականների Արեւելյան Երուսաղեմի նկատմամբ ինտիմիտություն հաստատելու դաճառարանը առավել ծանրակշիռ կլինի: Կահիրեի գազաթափողով առաջինը եւ 1991 թ.-ից, որին մասնակցում էին Իրանն ու Բուվեյթը: Իսրայելից հետո Եգիպտոսը ԱՄՆ ամենախոսք օգնություն ստացող երկիրն է այս տարածաշրջանում, Բուվեյթը դեռ չի թափվել Իրաքից ստացվող սղառ-

կաները լուրջ քաղաքական-իսրայելական բախումների դաճառարանով դաճառարանում նախ արդյունահանումը կամ թույլ չտա ԱՄՆ օդուժին վերահսկել Իրաքի թռիչքաճակատը:

Դիտողների կարծիքով, թեեւ Կահիրեում արաբական երկրները հետագա գործողությունների միասնական դիրքորոշում չունենին, սակայն արաբ-իսրայելյան նոր դաճառարանի դեմում հրեաշաղթությունը եւ հակամերիկյանիցը առավել լայն չափեր կընդունեն: Պաղեստինցիների նկատմամբ հրեաների իրականացած արյունահեղությունը համբերությունից հանց նույնիսկ ԱՄՆ-ին հնազանդ Ատուրյան Արաբիային: Ատուրյան Ալ Մադինա» թերթը գրեց, թե «Վաչինգտոնն արաբական աշխարհի թեմանին է եւ դասավորը»: Թագի ժառանգորդ Աբդուլա բեն Աբդու Ազիզը Կահիրեում առաջարկեց Պաղեստինի աջակցության հիմնադրամ ստեղծել 1 մլրդ դոլար գումարով: Ֆառիթ թագավորը խոստացել է հողալ լուրջ քաղաքական 1000 ընտանիքի հոգսերը: Մարոկկոյի Մուհամեդ 6-րդ թագավորը արաբական երկրներին կոչ է արել աջակցել դա-

ճառարան», իսկ եւ Թեյ Ալիվի հետ հարաբերությունները: Իսրայելի նկատմամբ իր դիրքորոշումը չի փոխել Իրանը, կոչ անելով սրբազան դաճառարան մղել «սինիսական վարչակարգի դեմ»: Իր դիրքորոշումը չի փոխել նաեւ Իրանը: Երկրի հոգեւոր առաջնորդ խամենեին համոզված է, որ արաբ-իսրայելական հակամարտությունը հնարավոր է լուծել մեկ ճանադարով՝ «բնաջնջել Իսրայելը»: Իսկ ահա Պաղեստինում գործող «Լաբարեթ Թայբա» ռազմական կազմակերպությունը, որը Բազմիում անողոք դաճառարան է սանում հնդիկների դեմ, դաճառարանություն է հայտնել 20 հազար մարտիկ ուղարկել «ընդդեմ սինիսների»:

Անկասկած, մեծավորապես կաղաղականությունը վերջնական ժախողումից փրկելու համար ԱՄՆ-ի նոր նախագահից մեծագույն ճիգեր են դաճառարան: Վաչինգտոնի սրտեղները հակված են նախկին մարտավարությանը արաբական երկրների հետ հարցերը լուծել մեկ առ մեկ, ինչը, ի դեմ, լիովին արդարացի է Եգիպտոսի եւ Դորդանանի դաճառարանում:

Ռ. Ս.

ՆԱՏՕ-ն մերժեց Բուլո կրսերի առաջարկությունը

Ամերիկյան ուժերը մնում են Բալկաններում

ԱՄՆ նախագահական ընտրություններում հանրադատականների թեկնածու Ջորջ Բուլո կրսերը Եստեր օրը «Նյու Յորք Բայթը» թերթում ազգային անվանագրության գծով իր խորհրդատու Կոնդոլիցա Ռայսի միջոցով այն սեռակցան արահայտեց, որ ԱՄՆ-ը լուրջ է Բալկաններից աշխարհաբար հետ ֆաշիստիզմի ուժերը եւ Եվրոպայի անվանագրության աղախովման գործը թողնել եվրոպացիներին, որոնց ԱՄՆ-ը կարող է սեխնիկադեմ օժանդակել: Բուլոն վերջերս համայն է կրկնում, թե ԱՄՆ-ը «չի կարող անվերջ երաշխավորել Բալկաններում ամերիկյան զորքերի ներկայությունը»:

Դեմոկրատների թեկնածու Ալբերտ Գորը եւ ԱՄՆ ղեկավարող Մալիքը Օլբրայթը կրկնել արահայտեցին իրենց անհամաձայնությունը: Գորը մասնավորապես նշեց, թե Բուլոն այդ գաղափարը «ուճգից հարկված կհասցնի ՆԱՏՕ-ին»: Նա Բուլոն առաջարկեց քննադատել իր արկածայինությունը: Իսկ Օլբրայթը հայտարարեց, թե Բուլոն խոսում «վնասում են ԱՄՆ-ի արահայտելու ֆաղաղականությանը»: Օլբրայթը հիշեցրեց, որ մինչեւ արեւելքը Բալկաններում նախատեսված են մի քանի ընտրություններ, ուստի այժմ անողախ է խոսել ամերիկացիների մնալ չմնալու մասին:

Բուլո կրսերն իր հերթին նշել է, որ տարածաշրջանում ՆԱՏՕ-ի խաղաղադատական ուժերի մեկ հինգերորդ կազմող 11400 ամերիկացի զինծառայողների ներկայության հարցը լուրջ է լուծվի բանակցությունների միջոցով: «Ամերիկացիներն ու եվրո-

պացիները լուրջ է կիսն դաճառարանականությունը: Կոնդոլիցա Ռայսի խոսակցներից մեկը «Լիբերտին» թերթի թղթակցին հայտարարեց, թե «հիմա է Կոնդոլիցա Ռայսը անվերջ կրճատելու ժամանակը: ԱՄՆ-ի փախուսականների բարձրագույն հանձնախմբի ներկայացուցիչը ընդգծեց. «ԱՄՆ-ը լուրջ է կատարել իր դաճառարանությունները»: Ջորջ Բուլո կրսերի խորհրդատու Ռայսը «Նյու Յորք Բայթը» ընդգծում է, որ «ամերիկացիների ծեղրերը լուրջ է ազատ լինել հանուն սեխակական Եստերի իսկական դաճառարան մղելու համար»: Բուլոն գիտակցում է, որ ինչը կարող է ընտրողների հավելյալ լինելը ստանալ ամերիկացի զինծառայողների հետախույզումը ու անծանոթ երկրներից հետ կանչելու ընտրությունը:

Սակայն ՆԱՏՕ-ի, Եվրամիության եւ ԱՄԿ-ի ներկայացուցիչները դա-

ճառարան են Բուլո կրսերի առաջարկությունը: Կոնդոլիցա Ռայսի խոսակցներից մեկը «Լիբերտին» թերթի թղթակցին հայտարարեց, թե «հիմա է Կոնդոլիցա Ռայսը անվերջ կրճատելու ժամանակը: ԱՄՆ-ի փախուսականների բարձրագույն հանձնախմբի ներկայացուցիչը ընդգծեց. «ԱՄՆ-ը լուրջ է կատարել իր դաճառարանությունները»: Լոնդոնում եւ Բեռլինում ՆԱՏՕ-ի խոսակցները խոսափողաբար հայտարարեցին, թե ընտրաբաշխված ժամանակ ասվող խոսքերը չարժեք լուրջ ընդունել եւ մեկնաբանել: Բայց ՆԱՏՕ-ի ղեկավարությանը հայտնի է, որ դրան դաճառարան խոսքեր չեն:

Չարկ է նշել, որ Բուլոն առաջարկությունն արվեց այն դաճառարան, երբ Եվրամիության 15 երկրները փորձում էին գործնականում կիրառել «Անվանագրության» եւ դաճառարան:

Ռաֆիկ Նաիրիի վերադարձը

Միգրը էր 1

Ըստ Ֆրանսուրեյի, նա հարսությունը հասնում է 10 մլրդ դոլարի: Չարիքն լայնորեն լիբանանյան ֆաղաղական կյանք մտավ 1989 թ., երբ, ըստ AMC-ի մեկնաբանի, ֆինանսավորեց Թայբում կայացած ազգային հաճառարան համաժողովը, որը վերջ դրեց 15-ամյա ֆաղաղական դաճառարանին: Այնուհետեւ, 1992-98 թթ. նա ղեկավարեց 3 կառավարություն: Սակայն նախագահ Լահուդի իշխանության գալուց հետո Չարիքն հրաժարվեց իր դաճառարանից՝ տարածությունների դաճառարան: Այնուհանդերձ, վերջին խորհրդարանական ընտրություններով Չարիքն դարձավ վարչապետության անդամալիքի թեկնածու: Սկսած ինչու Լահուդը ստիպված է հաճառարան այս իրողության հետ:

Չարիքի մասին կարծիքները միանշանակ չեն: Նրա հակառակորդները շեշտում են, որ նրա գաղաղաբարության օրմ փոխարին դաճառարան են կոսակցել, որոնք այսօր կազմում են ռուր 20 մլրդ դոլար, միաժամանակ համասարած չարաչառումներ են սեղի ունեցել: Իսկ նրա համակիրները ժողովում են, որ միայն նա կարող է փրկել երկիրը սեռական ծանր վիճակից:

Այնուամենայնիվ, վերջին 2 տարվա ընթացքում տարածաշրջանային եւ լիբանանյան բազում փոփոխություններ են սեղի ունեցել, որոնք լուրջ է նկատել ունենա նոր վարչապետը: Այս ծիրում կարեւորվում է երկրի հարակի ազատագրումը դաճառարանները խնդրել, ինչին համար նա իր ջանքերը լուրջ է համակարգի «Չգրուլալի» հետ, ինչպես արվում էր Սեյիմ Չոսի օրմ: Իսկ Լահուդի վերոնշյալ խորհրդակցության ժամանակ «Չգրուլալի» 12 դաճառարանները ծեղրադատ են մնացել:

Պ. Ք.

«...Հարություն Կալենցը երևույթ էր, իհարկե, ֆենոմեն, այսօր էս խոսում նկարչի մասին Գրիգոր Գուրգոյանը, մարդ, որին ներկայացնելու կարիք բնավ չկա: Բնածին: Ամբողջովին բնածին, ինչպես աղամանդի մի խուռ, անմեակ բեկոր, բայց աղամանդի վերջ: Ես ոչ միայն չէր սացել նկարչական հասուկ կրթություն, նա չէր ավարտել անգամ դորո: Ինչպես ջուրը լիցում հայտնված մի մանչուկ, մեն-մենակ, որը մեծանում, ուժեղ ու ջլաղանդ է դառնում բնությունից սացած ինչ-որ գործընթաց, ահա այսօր, մարդկային ջուրը լիցում, աղափնեղով ի

է...: Բազմաթիվ անգամ այս ուրախությունն ու հաճույնն առել եմ Հարություն Կալենցի նկարները նայելիս: Պատկերասրահ, ցուցահանդեսներ, իր սանը: Ամեն անգամ փորձել եմ բազմաթիվ Հարություն Կալենցի նկարները: Բայց խոսքս կիսատ է մնացել: Կալենցին փորձել եմ տեսնել արվեստագետների օգնությամբ (եթե դա հնարավոր է ընդհանրապես): Ես իմ բարեկամի՝ Սարո Սարոխանյանի օգնությամբ:
- Կալենցը ֆենոմեն էր, ոսկի-գլուխ ֆենոմեն, ասում է արվեստագետը: Կալենցը չէր մտածում ինչ է

չէ: Ես մտածող է այնքանով, որքանով սեղծում է: Ես նկարի մոտ կարող է մտածել զույմի մասին, մտածել այս գույնը սացվե՞ց, թե չէ: Կալենցի մոտ մի բան հետաքրքիր բան կա, եթե գունային հարաբերությունների մեջ խառնաս, կզգաս, որ ինչ-որ մի գույն էլ կա, որ հաշտեցնում է իրար կողմի դրված երկու գույնը: Բայց այդ գույնը չկա, հասկանում ես, կսավի վրա չկա: Ինձ թվում է, որ եթե Կալենցը մտածի, դա երբեք չի սեղծվի: Այս իմաստով Կալենցի նկարչությունը մեծանուն է:
Ոչ ինչպես արվեստագետներին, այ-

Հարություն Կալենցի արվեստագետ, նրա արվեստի երկրպագուների մոտ բազմաթիվ գծանկարներ են դադարեցնում, որոնք այդպես էլ ավարտվում են սեփ ջուրեղան: Թվում է, թե հայտնության նման գեղանկարչին երեսացել են գույները ձեռք մեջ, ու նա Կալենցը միանգամից, ժողովրդումով ձեռք մեջ առնված գույները փոխանցել է կսավին: Գեղանկարչական բան ու բան աշխատանքների մասին դժվար է բացատրություններ գտնել: Կալենցի դարաշրջանում այս միտքը բանավելի հարմար է: Պարզապես տեսնում ես մի խորհրդավոր աշխարհ, որտեղ դու

ՆՆԿՐ ԱՅՏԻ 130

Լրացավ Աթաբեկ ինձնայանի (ՆՆԿՐ ԱՅՏԻ) ծննդյան 130 տարին: Նկարը Գ. Յարույանի

Ես ֆենոմեն էր իր ամեն ինչով

Փակվեց Կալենցների սեղծագործությունների ցուցահանդեսը

վերուս իրեն իջած ինչ-որ ներուժ, մասն, սկսում է ձեռնարկել աղափնեղ Կալենցը:

Կան մարդիկ, որոնք ծնվելու օրից կանխորոշված ճակատագիր ունեն...

Ես կյանքի սկիզբը եղավ որբերգական հինգ տարեկանում, եղեռնի դաժան սողանդում, կորցնում է մորը: Այդ կորուստն անքննելի հետք է թողնում նրա ողջ կյանքի վրա, մոր կերպարը, մոր դեմքը միշտ ցուլացել է նրա աչքի առաջ, այդ կորուստն էլ նրան դարձրեց այդպիսի քախտոս ու այդպիսի մեկուսի աշխարհում... Այս տիպի սկզբից հետո աղափնեղ կարելի է, թե ինչպես կանցնեն տարիներ, որ այս մտայն հոգին աշխարհին կենդանի ահա այսօր էս լինելուց զուրկ լինի: Կուրացուցիչ մի հրավառություն, երբ այլև չի հասցնում ուսուցիչ, իսկ միտքը հասկանալ, թե ինչ է կատարվում կսավի վրա... Գեղեցիկի զգացողությունը սովորելի բան չէ, դա լիցի լինի էն զվից...»

Հարություն Կալենց «Նախաճաշ», 1960 թ.

սեղծում, այսինքն նրա համար նկարչությունը որդես կատարելապես, որդես մտածողության ձեռք գոյություն չունի: Ասված չվել էր նրան, նա ուղղակի սեղծում էր: Երբեմն համարում եմ, որ Կալենցը Սարյանի Երանաշունջի պարունակ է: Բայց ես կարծում եմ, որ նրան հակադիր բեկունքներ են: Կալենցը մտածողության, զգացողության: Եվ Սարյանի ու Կալենցի մոտ տարբերակներ են: Կալենցի մոտ գործում է կատարյալ ֆենոմենը: Ես մտածող

լեզու գեղանկարչության սիրահարներին գարնացրել եմ Հարություն Կալենցի գույները, գույնի նկատմամբ ունեցած նրա խելագար սերը: Ուսուցիչ մայր «Կալենց» ստորագրությունը կրող սեղծագործություններին: Ամեն սեղ գույնի խախտման է, գույնի կատարելություն: Առաջին հայացքից կարող է թվալ, թե ոչ մի նկարի համար գծանկար չի արվել, ոչ մի անգամ գծող չի օգտագործվել գեղանկարչության համար դասարանի այդ կոմպոնենտը, թեև

արդեն արդեն ես ու եղբայրի եղել, բայց որի մասին չես կարողացել դասնել մովսեսյան թվաշարի դասնառով: Հարություն Կալենցը կարողացել է:

Իր «Ներքին հնձ, Հարություն» հոյակապ գրքում Հարություն Կալենցի կինը շիկին Արմինեն մի դրվագ է նկարագրում. Լուր Ամբերդում Արեմ Ալիխանյանի մոտ ճակատագրի ժամանակ, որին հրավիրված են եղել նաև Կալենց ամուսինները, Միացյալ Նահանգների նախագահի աստիճանի վերադարձի գծով խորհրդական հայազգի Բարսեղյանը առել է «...Այստեղ լուռ նստել եմ Կալենցները: Նրանք ավելի քախտավոր են, Իսկ մենք գիտնականներս, որովհետև մենք սեղծում ենք գյուտեր, իսկ դեռությունները չարաչափում են մեր գյուտերը, ես բան-բան անգամներ վասարդում էի իսկ մեր աշխատանքը, կարող է աշխարհը կործանման քայլեր, բայց չկա արվեստ, որ անի կործանման...»:

Այս խոսքն ասվել է ոչ միայն ընդհանրապես, այլ կոնկրետ Կալենցների արվեստի առթիվ: Հարություն Կալենցի արվեստի առթիվ...

Ու այս միտքը իմ մեջ է, երբ Հայաստանի ազգային դասերասարհում ես մեկ անգամ դիմում եմ Հարություն Կալենցի սեղծագործությունները:

ՄԵՐԳՅՑ ԳՈՒՄԵՆ

Պեսական եւ հասարակական ուշադրություն թանգարաններին

Մեկուկույն խորհրդարանի իր Երանաշունջի ընթացի մեջ յուրաքանչյուր հինգազարկ կազմակերպում է 16-նարկումներ անդրադառնալով սոցիալ-սենսուական, հասարակական, մշակութային զանազան հիմնահարցերի: Վերջին հավաքը մշակութային արժեքների մշակումն է, մասնավորապես բանագրանների առաջ ծառայած խնդիրների մասին էր: Ընդ որում, այս վերջին հավաքը սարվա ընթացում սա բանագրանների ստեղծման համար մասեղ առաջին խորհրդում էր, իսկ առիթը Հովհաննես Հովհաննիսյանի սուրբազարանի բավականին անմոխիար վիճակը: Հավաքի նպատակն իրավիճակը փոխելու համար նոր էլիք գտնել էր. ինչպես կարող է մեծությունը նպաստել մշակույթի մշակմանը ու զարգացմանը, ինչպես էր մեծ է լինի մշակութային կեցվածքը իրեն խղաղացի:

Թանգարանների (ե. Հարենցի, Ա. Խայրաբեկի, Ջոհանի, Հովհ. Թումանյանի, Գ. Դեմիրճյանի, Ժամանակակից արվեստի) ստեղծմանը նման վիճակը դասառաքանում էին հիմնականում ֆինանսների բացակայությամբ: Տեսնական ծախսերի, զանազան աշխատանքների համար նախորդ տարիների ճիշդ թվերը չեն գտնվում: Թանգարանների աշխատակիցները հինգերորդ ավիս է աշխատակալներին ասում: Չկա ղեկավար վերաբերմունք, ֆինանսներ չեն սրամարդում ոչ ձեռագրերի մշակման (բանագրանային) նմուշների համար հասկարդես կայուն, բավարար ջերմություն աղափնեղ անհրաժեշտ է, ոչ վերականգնման, ոչ էլ ֆոնդերը հարս-

թանգարանները, որոնք կարող են հետաքրքրություն առաջացնել արժեքների ժամանակ օտարազգի եւ սփյուռնապա հյուրերի համար: Առաջարկվեց Հայաստանում Իրանի հետ միասին միջազգային կազմակերպություններին օգնությունները գտնելու հնարավորություն չկա:

Բնակարանային թայմաններում գործող սուր-բանագրանների ստեղծման առավել Երանաշունջ էին բանագրանների սարածակին անվարձաբանության օգտագործման եւ անձեռն-խելություն հարցում, այն դասառաքան, որ կամայական որոշումների արդյունքում մի օր սուր-բանագրանների ստեղծման վայրի մասին մասնակցները կարող են հայտնվել փողոցում: Հովհ. Թումանյանի, Ե. Հարենցի սուր-բանագրանների ստեղծման կարծիքով, այսօր դժվարացել է աշխատել հասկարդես ժողովների հետ, որոնք օգտվելով մասնավորեցման, սեփականացնում են հնարավորությունների փորձում են սեր դառնալ վաղուց ի վեր համաժողովրդական սեփականություն դարձած հոգեւոր-մշակութային արժեքներին, որոնց անհրաժեշտ է մի-միայն ղեկավարող հովանավորություն: Պեսական միջամտությունն ի նպաստ բանագրանների հետազոտության կարող է լինել նրանց հարկային արժեքները շահագործողներին:

Թանգարանների ստեղծման գարնացում էր նաև բարոյական այն անհրաժեշտությունը, որ կա բանագրանների նկատմամբ: Այսօր, մշակույթի նախարարության նախաձեռնությամբ էր ոչ մի ծրագրի մեջ չեն ընդգրկվում սուր-

բանագրանները, որոնք կարող են հետաքրքրություն առաջացնել արժեքների ժամանակ օտարազգի եւ սփյուռնապա հյուրերի համար: Առաջարկվեց Հայաստանում Իրանի հետ միասին միջազգային կազմակերպություններին օգնությունները գտնելու հնարավորություն չկա:

Երկրներից մի ամսի կարծիքով, այս բարոյական վիճակը 6 ամիսը մեկ նախարար փոխելուց է չեն հասցնում ծանայել միմյանց: Առաջարկվեց համապատասխան նախարարությունից մշակույթի մասը հանել, թողնել միայն ստորինը, Բանի որ ինչ փող կա, ստորինը է զնում, տրամ էլ օլիմպիականներից դասարկած են գալիս: Գումարները Լամուն են չալիս, զանազան շահերի վրա ծախսում: Կազմակերպիչ ու խորհրդակցությունների ծանաղարներն են մասնակց, իսկ բանագրանները սեղ չգիտեն էլ:

Անհանգստացնող հարցերից էր նաև հմուտ աշխատակիցների բանագրաններից հետանալը. զգացվում է լեզուներ իմացող, բանիմաց երիտասարդ կարգերի անհրաժեշտություն: Սակայն նրավար մասնագետներից ունե մեկը հասկանալի դասառաքանությամբ աշխատանքի ակնկալիքով չի բախում բանագրանների դուրը: Ըստ մշակույթի նախարարության, ուսումնական հաստատություններում բացակայում են բանագրանային աշխատանքների մասնագիտացված կարգերի դասառաքան հասուկ բաժիններ: Գեղարվեստի ինստիտուտում եւ աշխարհագրության ֆակուլտետներում դասավանդվող բանագրանագիտություն ա-

թանգարանների (ե. Հարենցի, Ա. Խայրաբեկի, Ջոհանի, Հովհ. Թումանյանի, Գ. Դեմիրճյանի, Ժամանակակից արվեստի) ստեղծմանը նման վիճակը դասառաքանում էին հիմնականում ֆինանսների բացակայությամբ: Տեսնական ծախսերի, զանազան աշխատանքների համար նախորդ տարիների ճիշդ թվերը չեն գտնվում: Թանգարանների աշխատակիցները հինգերորդ ավիս է աշխատակալներին ասում: Չկա ղեկավար վերաբերմունք, ֆինանսներ չեն սրամարդում ոչ ձեռագրերի մշակման (բանագրանային) նմուշների համար հասկարդես կայուն, բավարար ջերմություն աղափնեղ անհրաժեշտ է, ոչ վերականգնման, ոչ էլ ֆոնդերը հարս-

Այգաբացում դպրոցաշենքի բացում

Շիրակի մարզի Ֆելիս Փիրոսյանի ղեկավարությամբ մեկ տարի անընդմեջ շինված Այգաբաց դպրոցի միջնակարգ դպրոցի նորակառույց շենքի բացումը: Դպրոցի կառուցումը իրականացրել են Հայաստանի սոցիալիստական հիմնարկները, կառավարությունը եւ տեղի համայնքը: 250 տեղանոց միջնակարգ դպրոցի կառուցման աշխատանքներին ծախսվել է 126 հազար ԱՄՆ դոլար: Ինչպես նաև Շիրակի մարզից, «Այգաբացի դպրոցն առաջինն է, որի շինարարության իրականացմանը մասնակցում էին վերը նշված, ինչպես նաև սփյուռնի կառույցներ: Այդ համագործակցությունը հիմնականում իրականացրելու է միայն սնակներում գտնվող դպրոցներին նոր շենքեր սրամարդելով: Նույնապես 10 ծրագրեր է իրականացվելու առաջիկայում: 200 թվին կառուցվելու է 27 դպրոց, որոնց չնչին մասն է ֆինանսավորվելու ղեկավարներից, հիմնական ծանրությունն իր վրա է վերցրել սոցիալիստների հիմնարկը (17 դպրոց), 4 դպրոց կառուցվելու է «Հայաստան» հիմնարկը (մարտից ակնկալվող գումարներից), մնացածները ղեկավար միջոցների հաշվին բյուջեից (Համաշխարհային բանկի կողմից սրամարդված վարկի միջոցներից): 2001-ին կառուցվող 27 դպրոցների շինարարության սոցիալիստների հիմնարկի աջակցությունը կզբաղակցի 2 մլն ԱՄՆ դոլար, Համաշխարհային հիմնարկից 1,5 մլն դոլար (4 դպրոցի արժեք) եւ մինչեւ 1 մլն դոլար կառավարության կողմից: Մարզից նաև այլ ծրագրեր, որոնք իրականացնում է սոցիալիստների հիմնարկը «Կարհաս»-ի հետ թիվ 34 դպրոցի շինարարությունը: Իսկ թե ինչպես իրականացավ համագործակցությունը, այդ մասին դպրոցի բացմանը ներկա գտնվող Առաջին փոխարտը (սոցիալիստների հիմնարկի շենքեր) նշեց, որ «ոտուրների եւ գումարների աճի ղեկավար կար է մեզ մոտ եւ համաշխարհային հիմնարկում, որտեղից ծրագրեր իրականացրել համար: Հիմնարկում ունեն նաև հասուկ գումար եթե որեւէ միջազգային կամ հասարակական կազմակերպություն գումար է սրամարդում հիմնարկին, աղա վերջինս այդ գումարը կրկնապատկում է: Նման համագործակցությունը նոր աշխատելու ձև է ու արդյունավետ: 126 հազար ԱՄՆ դոլար է ծախսվել Այգաբացի դպրոցի վրա, որից համայնքի կողմից շինվել «Կարհաս»-ի կողմից: Դպրոցի բացմանը ներկա էր նաև Կահա Տեղ-Ղեկունյանը («Հայաստան» հիմնարկի) սոցիալիստի, սփյուռնապա շինարար եւ, իհարկե, Այգաբացի դպրոցական ողջ համայնքը:

ՄԵՐԳՅՑ ԳՈՒՄԵՆ

Մարզական

ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍ

Ըարունակություն՝ 40 տարվա դադարից հետո

Էջիմածին Երանյանը 40 տարվա դադարից հետո մեկնարկեց ծիծերի մրցարանը: Ամենաբարձր գումարային մրցույթներն իրենց հետքն են դրել նրան, անցյալում մեծ ճանաչում ունեցած աստղերը այսօր Հայաստանում մոռացության է մատնված: Գեղեցիկ այդ ավանդույթը վերականգնելու նպատակով Երանյանը «Տարուն» ծիծերով ակումբի համալիրի եւ «Այրուծի» հեծյալ ակումբի համատեղ ջանքերով հայ ծիծերները առաջին մրցարանի ականատեսը եղան: Հավակնաբեկ իրենց վարձով հիացրեցին «Տարուն», «Այրուծի», «Չափակ» ակումբների 16 ու անհաս մարզկանց 8 ծիծեր: Վազգույնի նախադասարանները երկու կազմակերպիչի մեկ ամսվա աշխատանքի արդյունքն ունեն:

Գեղեցիկ լավագույնս հաղթահարեց «Այրուծի» հեծյալ ակումբի անդամ Կառլեն Նավասարդյանը: Բիվեն մոտոցով:

Մրցարանի ողջ ընթացքում մասնակիցների անվանգրքում արտադրվում էին հայկական Կարմիր խաչի Առաջին օգնության ուսումնամեթոդական կենտրոնի առաջին օգնողները:

Միջոցառումը եզրափակեց «Սասուն» ազգային համույթը: Ինչպես նաև կազմակերպիչի նախագահ Գագիկ Փարադյանը, այսօրվանից ծիծերի կենտրոնի մեջ նոր էջ բացվեց, ու նախատեսվում է մյուս տարվա զարմանից շարունակել մրցարանը:

Համոզված ենք, որ թե՛ հանդիսասերի, թե՛ ծիծերների խանդավառությունը սկսած շարունակության առիթ կդառնա:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՄԻՂԵՅ

Արժանացավ բրոնզե մեդալի

Սիդնեյի 27-րդ ամառային օլիմպիական խաղերի ընթացքում մեծակուսակա միջոցառումների ծրագրով անցկացվեց նաև ֆիլատելիստական ցուցահանդես: Իրենց հավաքածուները ցուցադրեցին 31 երկրների ֆիլատելիստներ: Նրանց թվում էր նաև երեւանցի Յուրի Կուտայանը:

Ֆիլոկուլտուրայի ինստիտուտի ուսումնական մասի վարիչ, դոցենտ, թեթև աշխատանքի միջազգային կարգի մրցավար, հանրառեւոյթյան մարզական ֆիլատելիստների միության նախագահ Կուտայանը սարիների ընթացքում բազմաթիվ ցուցադրություն-մրցույթների է մասնակցել: Արգենտինայում, ԱՄՆ-ում, Ֆրանսիայում, Հունաստանում, Թուրքիայում, Ինդոնեզիայում, Սինգապուրում եւ այլ երկրներում կազմակերպված ցուցահանդեսներում նա միշտ էլ մրցանակներ է շահել: Սիդնեյում նա նաև առանց տարգետի չմնաց: «Մարդիկ եւ լեռները» թեմայով ցուցադրությունում այդպիսի մրցանակները նվիրված նաև հավաքածուն բարձր գնահատման արժանացավ Յուրի Կուտայանը տարգետնակցից բրոնզե մեդալով:

ՉՅՈՒՂՈ

Մեկնեցին աշխարհի առաջնություն

Այսօր վաղ առավոտյան Թուրքիա մեկնեց Հայաստանի երիտասարդական (մինչեւ 20 տ.) հավաքականը, որը կմասնակցի աշխարհի հերթական առաջնությանը: Թիֆլի կազմում ընդգրկված են Արմեն Նազարյանը (60 կգ կշռային կարգ, Հրազդան), Դավառու Գրիգորյանը (66 կգ, Երեւան), Վարուժան Խրաթեյանը (73 կգ, Հրազ-

դան), Արուր Գասպարյանը (90 կգ, Երեւան): Նենք, որ չորս մարզիկներն էլ ֆիլոկուլտուրայի ինստիտուտի ուսանողներ են: Երիտասարդական հավաքականի ավագ մարզիչն է Դավիթ Խիթրյանը: Թուրքիա մեկնած մասնակիցները գլխավորում է ծյուղայի հանրառեւոյթյան ֆեդերացիայի նախագահ Ալեքսանդր Ավետիսյանը:

Խաղարկվեց 68 մեդալ

«Դինամո» մարզադահլիճում ավարտվեց Զանաթ-Չեյթուն համայնի կազմակերպած միջազգային մրցանակա մրցաշարը: Չորրորդ անգամ անցկացվող մրցումներին մասնակցեցին Վրաստանի, Չինաստանի եւ Հայաստանի շուրջ 200 մրցանի ծյուղայիստներ:

Ինչպես եւ ստասվում էր, երկու տարիային խմբով անցկացված մրցումներում խաղարկված 68 մեդալների մեծ մասը բաժին հասավ

մեր հանրառեւոյթյան մարզիկներին: Վրաստանի մերկայացուցիչները շահեցին 4 մեդալ (2 ոսկե, 1-ական արծաթե եւ բրոնզե), իսկ չինացիները բավարարվեցին միայն 1 բրոնզե մեդալով:

Թիֆլիսի հավաքված մրցանակակիրների եռյակն այսպիսին է՝ 1. Երեւանի «Չեյթուն» ակումբ, 2. Գյումրու հավաքական, 3. Արմավիրի հավաքական:

ՇՈՒՍՍ

Կղաճնա ավանդական

Քաջարանում տեղի ունեցավ «Սյունիի գավաթի խաղարկությունը»: Առաջին անգամ անցկացվող մրցումները նախաձեռնել էր Սյունիի մարզի խախմասային ֆեդերացիան (նախագահ՝ Կոնստանտին Կոնստանտինովիչ, սեփականատեր՝ Սահակ Չալոբյան, մասնախանձատր Խաչատուր Սամվել Սարգսյան):

Գավաթի խաղարկությունը մասնակցեցին ԼՂՀ-ի (2), Քաջարանի, Կաղանի, Գորիսի, Ազարակի, Սիսիանի թիմերը, ինչպես նաև Սյունիի մրցանակների եւ Հայաստանի խախմասային ֆեդերացիայի վեներանների հավաքականները, որոնցից յուրաքանչյուրի կազմում 4 մասնակից էր ընդգրկված:

Շրջանային մրցակարգով անցկացված մրցումներում առաջին տեղը զբաղեցրեց վեներանների հավաքականը, որը հանդես եկավ հետեյալ կազմով՝ Լավրենտի Դարիբյան, Հենրիկ Փաշայան, Ալբերտ Օրդյան, Սուրբ Վարժապետյան: Հաղթողները 28 հնարավորից 25,5 միավոր վասակեցին:

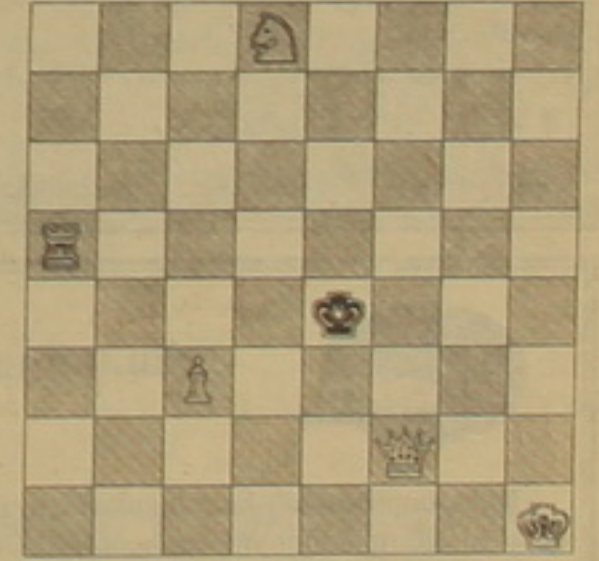
Երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան Սյունիի մրցանակների եւ Քաջարանի թիմերը՝ համադասախանձար 22,5 եւ 19,5 միավորով:

Գավաթի խաղարկությունում առաջին չորս տեղեր զբաղեցրեցին տարգետնակցից մրցանակներով: Հաղթողին վեներանների հավաքականին, հանձնվեց փոխանցիկ գավաթը: Փառասունը եզրափակվեց կայծակային մրցաշարով: Հաղթեց Արմեն Խաչատրյանը, երկրորդ մրցանակակիր դարձավ Նարեկ Ավանեսյանը, իսկ երրորդ-չորրորդ տեղերը բաժանեցին Վարդան Մովսիսյանն ու Վաչագան Շեգունցը: Բոլոր չորս

ախմասիստներն էլ ներկայացնում են Սյունիի մարզը:

Ինչպես ավարտից հետո տեղեկացրին կազմակերպիչները, մրցումները կղաճնա ավանդական:

Փորձե՛ք լուծել

Մաս 2 ֆալից
Մեր տղազրած նախորդ
2 ֆալլանի խնդրի լուծումն է 1.ՃԹ6:

ԲԱԾԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՈԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

«Գրանդ» եւ «Հափսը» հանրառեւոյթյան չեմպիոններ

Վարձվեցին բասկետբոլի Հայաստանի տղամարդկանց եւ կանանց հերթական առաջնությունները:

Չորրորդ փուլում, որի խաղերն անցկացվեցին ՖԻՍԱ-ի մարզադահլիճում, կանանց մրցաշարի առաջատարը «Գրանդ» ակումբի թիմն էր, կրկին վստահ հանդես եկավ: Հայաստանի վերջին տարիների անփոփոխ չեմպիոնը շահեց բոլոր հանդիպումները եւ հերթական ան-

գամ նվաճեց ուժեղագույնի կոչումը:

Տղամարդկանց մրցաշարի ավելի սուր էր: Երեւանյան չորս թիմերի մրցակցությունն ավարտվեց «Հափսը» հաղթանակով: Արդեն առաջնությունը հանրառեւոյթյան չեմպիոնի կոչումը նա իրեն թույլ տվեց «հանգստանալ» ու վերջին խաղում մարտություն կրեց ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի մարզական ակումբի առաջին թիմից:

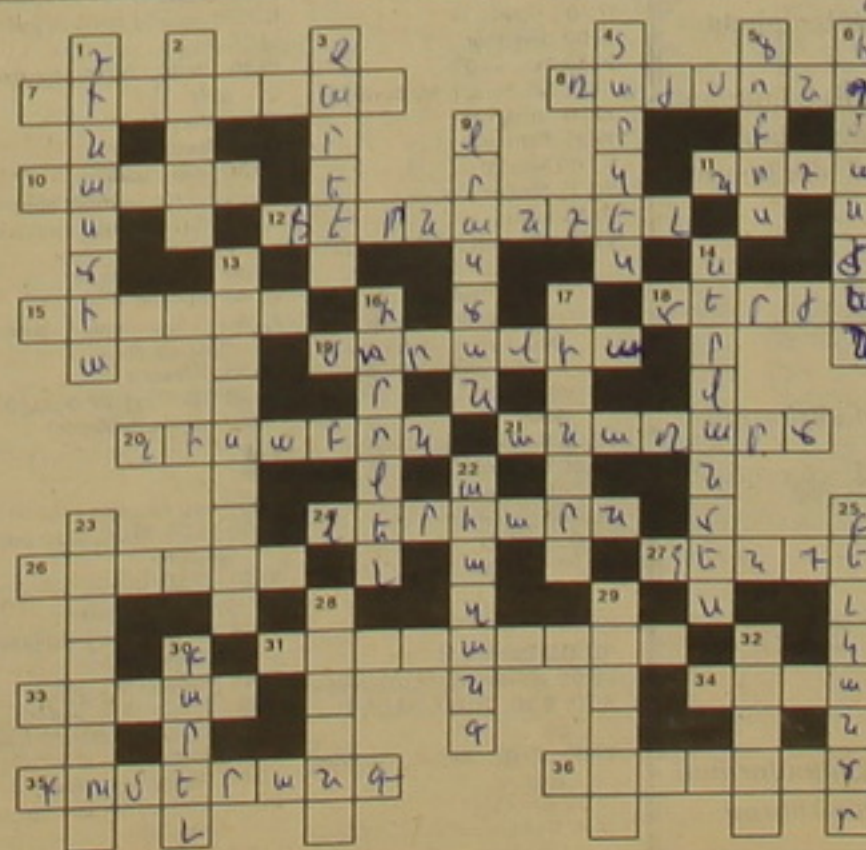
	Կանայք			
	Խ	Հ	Պ	Ս
1. «Գրանդ»	6	6	0	12
2. Գյումրի	6	3	3	9
3. ՖԻՍԱ	6	2	4	8
4. «Պոլիտեխնիկ»	6	1	5	7

	Տղամարդիկ			
	Խ	Հ	Պ	Ս
1. «Հափս»	6	5	1	11
2. «Պոլիտեխնիկ»	6	4	2	10
3. ՖԻՍԱ-1	6	3	3	9
4. ՖԻՍԱ-2	6	0	6	6

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի դասասխաններ

- Ուղղահայաց**
 1. Աղվերան: 2. Կաղուր: 3. Հասան: 4. Կարոսին: 7. Սանբուր: 9. Մարտակիր: 10. «Մարտունեք»: 12. Մակարոն: 13. Ժամանակ: 18. Մարտն: 19. Ոնկեր: 21. «Մարմար»: 24. Շափար: 25. «Շահար»:
- Հորիզոնական**
 5. Եղեւսակ: 6. Թառաջան: 8. Գուրգաղյան: 11. Գագար: 14. Բաջի: 15. Մամուր: 16. Կաղուր: 17. Կանոն: 20. Հողատու: 22. Սեւր: 23. Սեզան: 26. Գայֆեճյան: 27. Հողափ: 28. Մարգար:

Ուղղահայաց

1. Սինեոնյան սոսիի արյունակցական եւ ժառանգական իրավունքով իրար հաջորդող ինձնակալների շարքը եւ նրանց սիրադեմության ժամանակաշրջանը: 2. Կիլիկյան դրոյի մանրակարի: 3. Հայ բանաստեղծ: 4. «Հարյուր տարվա մեծություն» վեպի հեղինակը: 5. Մարտնուրակի արքայազնը: 6. Սփյուռնահայ գրող, խմբագիր, հասարակական գործիչ: 9. Տարածաշրջանային ռեզուրվուս: 13. Հայրենական մեծ պատերազմին մասնակցած իրազային դիվիզիայի հրամանատար, հայ զենքերալ-մայր: 14. «Դոն Կիխոտի» հեղինակը: 16. Գյուղացու աշխատանքային երգերից: 17. Անցյուր, դասնեք, ...: 22. Տագնաթի ազդանշան: 23. Սիջնադարյան դրովանայան բանաստեղծ-երգիչ: 25. 17-րդ դ. Իսպանիայում կազմավորված վոկալ կախարանը: 28. Ժամանակակից դարձված հին չափի անվանում: 29. Քաղաք Թուրքիայում: 30. Հեղուկ վառելանյութի չափման միավոր: 32. Թունավոր օժերի ընտանիք:

Հորիզոնական

7. Հայազգի օմեռային երգիչ (բարիսոն): 8. Չայկովսկու օմեռաներից: 10. Էդ. Շահինի կսավը: «Երկու ...»: 11. Վրաց գրող Դուրբաժի անունը: 12. Ֆրանսիացի դերասան Ֆեռնան Կոնսանդինի կեղծ անունը: 15. Տարբեր ցեղերի բույսերի կամ կենդանիների խաչավորումից ստացված սերունդ: 18. Ամեն մասին սեղծագործած հայ բանաստեղծ: 19. «Միամարտան» վեպի հեղինակը: 20. Մայրաքաղաք Եվրոպայում: 21. Մաուր, անթիծ, չխաբարված: 24. Բելգիացի բանաստեղծ եւ դրամատուրգ: 26. Ժամանակակից աղանդավոր կոմպոզիտոր: 27. Գերմանացի կոմպոզիտոր, «Ամիրա» օմեռային հեղինակը: 31. Նախարարական սոսի Հին Հայաստանում: 33. Այն մաշկկների տեղ, որոնք կախարան հանվեցին թագավորի կողմից: 34. Հունական փառասուն: 35. Նեոտու փայտե զենք, որը նեոտու դասակարգվել է կենդանու էմբրիոնի մոտ: 36. «Քանդակագործի սկիզբը» վեպի հիման վրա գրված իսպանական օմեռ:

Կազմեց է. ՍԿԵՏԻՍՅԱՆԸ

ՕՐԿԱՆԵՏԻՆՈՒԿ

Կսեղափոխվի՞ Իրանի մայրաքաղաքը

Իրանի մայրաքաղաք Թեհրանը շուրջ 13 միլիոն բնակչությամբ, որը կազմում է երկրի բնակչության մեկ հինգերորդը, աշխարհի մեծ քաղաքների ադյուսակում 8-րդ հորիզոնականն է զբաղեցնում, միաժամանակ համարվում է էկոլոգիապես ամենաաղետնավոր քաղաքներից: Տարեկան քաղաքը գրեթե 50 անգամ հայտնվում է առավել ծանր վիճակում, երբ օդի աղտոտվածության մակարդակը մի քանի անգամ գերազանցում է բույլասերելի սահմանը: Նման իրավիճակներին նրա ստան է նաև Թեհրանի աշխարհագրական դիրքը, քանզի քաղաքը գտնվում է բարձրադիր լեռներով: Իրանի բնակավայրերի ու քաղաքացիության նախարարության վերջին ուսումնասիրությունների համաձայն, եթե քաղաքի բնակչության աճը շարունակվի ներկա տեմպերով, ապա քաղաքը ընթացող տարիներին կհասնի 20 միլիոնի: Թեհրանը կդառնա բնակելու համար ոչ լավագույնը, հետաքրքիր նախադրյալներով լինելու ոչ արժանի: Միայն թե ինչու կրկին օրափոխվի է դարձել նոր մայրաքաղաքի ընտրությունը:

1989 թ., երբ Իրանի նախագահ ընտրվեց Ալի Աքբար Ռաֆսանձանին էլ կանխի կոչեց Պատերազմից հետո կատարողական առաջին ծրագիրը, օրակարգ մտավ նաև Թեհրանի էկոլոգիայի և մայրաքաղաք լինելու նրա անհրաժեշտության հարցը: Մասնավորապես քաղաքի հարավային հատվածը, որը մասնագետների կարծիքով, մեկ ժամ ուժեղ անձրևի դեպքում հեղեղման լուրջ սպառնալիքի տակ էր հայտնվելու: Առաջարկվեց երկու լուծում՝ ա) մայրաքաղաքը տեղափոխել, բ) իրազդեցիկ ուժեղացնել ծրագրերը: Գաղափարներ բարելավել դրությունը: Երկրորդ տարբերակը սնտեսապես ավելի նպաստավոր էր համարվել: Այնուհետև անսահմանափակ լիազորություններով քաղաքապետը նախագահին հարկադրեց ղեկավարելու Թեհրանի քաղաքապետի օրհանդեսը: Իրանի կառավարության առաջ լրջորեն ծառայել է և ներկայումս առաջ է դրվել մայրաքաղաքը տեղափոխելու հարցը: Իսկ թե նախագիծը հաստատվելու դեպքում Իրանի ո՞ր քաղաքն է ընտրվելու իբրև մայրաքաղաք՝ գաղտնի է պահվում, հավանաբար քաղաքի բնակչության թվաքանակը է հիմնականը: Թեհրանը դարձրեց բնակչության համար սանելի: Թեև իրավիճակը փոխվելու նպատակով ծառայողի է լինելու մասնագետները:

Ենթադրվում է, որ Թեհրանի փոխարեն ընտրվելու է Իրանի հարավարևելյան մասում գտնվող Կահան քաղաքը: Այս քաղաքը 1989 թ. ընտրվել էր Թեհրանի փոխարեն, սակայն իրենց նախագահության ընթացքում ուժեղացավ իրենց փոխարենը: Այժմ Իրանի կառավարության առաջ լրջորեն ծառայել է և ներկայումս առաջ է դրվել մայրաքաղաքը տեղափոխելու հարցը: Իսկ թե նախագիծը հաստատվելու դեպքում Իրանի ո՞ր քաղաքն է ընտրվելու իբրև մայրաքաղաք՝ գաղտնի է պահվում, հավանաբար քաղաքի բնակչության թվաքանակը է հիմնականը: Թեհրանը դարձրեց բնակչության համար սանելի: Թեև իրավիճակը փոխվելու նպատակով ծառայողի է լինելու մասնագետները:

Է. Բ.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ

իրականացնող «ԱՊԱՎԵՆ» ՍՊ ընկերությունը, արագաձուլման ունենալով Ռուսական երկաթգծի բեռնարկների օգտագործման մեկաշնորհի և նպաստակունենալով խթանելու հայ-ռուսական արևմտական փոխադարձությունները, ինչպես նաև հայաստանից արտահանումը, **ա/թ. հոկտեմբերի 15-ից հայտարարում է 20-ֆուտանոց բեռնարկներով արևմտահայկան բացառիկ գներ.**

Երևան-Նովոռոսիյսկ՝ 1200 ԱՄՆ դոլար և Նովոռոսիյսկից Ռուսաստանի Դաշնության ցանկացած կետ...

Վաճ.՝ 35 11 40, 35 01 60: Ծագս՝ 35 12 40: E-Mail: operative@apaven.r.am

BUSINESS SUPPORT CENTER
առաջարկում ենք
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Բաժնետիրական ընկերությունների, ՍՊԸ-ների, հասարակական կազմակերպությունների, հիմնադրամների
- ԳՐԱՆՑՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱԳՐԱՆՑՈՒՄ
- Հարկային օրենսդրության վերաբերյալ խորհրդատվություն
- Իրավաբանական անձանց /առևտրային, ոչ առևտրային/ կանոնադրությունների, պայմանագրերի և այլ իրավաբանական փաստաթղթերի կազմում
- Չեղնարկատիրական և հարկային օրենսդրության վերաբերյալ իրավական դասընթացների կազմակերպում
- Իրավաբանական անձանց իրավական սպասարկում

Երևան, 375002, Մոսկովյան փող. 24, քմ. 2
Գեղ./Ծագս - 52 82 79, 52 86 54, 56 10 64, 71 82 (կառ.), 151 934 (AT&T)
e-mail: bsc@bsc.am
Internet: www.bsc.am

ՀԵՌՈՒՄՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

9:00 Հայրուր	19:00 «Առաջին ֆիլմ» - Լուսին	22:00 Ժամանակ
9:20 Հեռուստատեսության «Մեղիների քաղաք»	20:35 Օրը	23:00 ԳՆՅ - Փախուստ էլյու Յուրից
10:10 Հայրուր	21:35 Հեռուստատեսության «Հոր ծառ»	00:50 Շախմատի արվեստը Ս. Քոստիկինի և Ա. Սիմոնովի
10:20 Համայնապատկեր	22:00 Համերգ	01:40 Դեմոկրատիա - Մայր Համերգ
11:00 ԳՆՅ «Մեր գեղարվեստը»	22:30 «Ուսուցիչ» լուս	
12:40 Բարի ախորժակ	23:30 ԳՆՅ «Մանկան ալմաստը»	
13:00, 17:00, 21:00, 23:40 Հայրուր		
13:20 Ուրբեկոն	9:30 Առևտրային	7:00, 8:00, 9:00, 10:00, 12:00
17:20 Մինչև 17	10:00 Տոն	15:00, 18:00, 21:00, 00:00
18:00 Ազդարար	11:30 Առաջին (կրկնօրյակ)	Լուրեր
18:35 Շուրջ 102	19:05 Չորիկ	7:15-9:40 Բարի լույս, Ուսասան
19:00 Կույսերի հեռուստ	19:30, 21:30, 00:00 Առևտրային	7:20, 8:15 Ընթացող ճանապարհ
19:20 Համերգ	20:00 Մուլտֆիլմ	7:50, 9:50 Քաղաքային նորություններ
19:35 Պարունի	20:10 Պատասխան	8:30 Հարցերի քյուր, դասախոսների քյուր
20:00 Կարծիք	20:30 Կամ... կամ	8:50, 10:15 Առևտրային տղամարդիկ և կին
20:35 Տուն-տանիկ	22:05 Կարծանքով ֆիլմ - Ա. Կարծանքովի ժամանակ	9:30 Ամառային
21:40 1 լուր	22:30 Տարբերակ	10:20, 11:20 Հեռուստատեսության քաղաք
21:50 XX դարի 100 հայերը - Հանրապետության	23:00 Կարծանքով 4	10:35 ԱՆՅ - Դիմելի օրը
22:00 Հեռուստատեսության «Մեղիների քաղաք»	23:30 «Իմանկար» Կարգան	11:00 Մերիս - Մանուկ
22:05 Ազգային ժողովի նիստում հայաստանյայցի հարցեր կառավարությանը (Արարիկային հեռուստատեսության մասը)	00:35 Ալբերտ	12:30 «Մանուկ Քարապետ»
22:05 ԳՆՅ - Հեղինակ արտիստ	00:40 ԳՆՅ «Մեր մեր մաշկին» (Ալկարին Առևտրային)	13:30 Թոմ-Թոմ - Ինչ է ուզում կինը
23:30 Կազմում է Գեորգի Թալալյանը		14:00 Լուր - Հին բնակարան
00:00 Հայրուր (տեսնել)	7:00 Բարի առավոտ	15:30 «Մեր մարզային»
00:05 Հայրուր (տեսնել)	10:00, 16:00, 19:00, 01:25 Լուր	16:25 Մերիս - Հարստաններ ու ճանապարհորդներ
00:15 Կեղծարվեստի ժողով	10:20, 17:55 Մերիս - «Բարեկամ առաջարկ»	17:20 Մերիս - Հիմնական դասախոսների քյուր
01:00 ԳՆՅ «Գրքեր»	16:20 Մուլտֆիլմ - Ուրվական զորավորներ	18:30 ԳՆՅ «Կրկնակի խաբուրտություն»
08:00 «Բարի լույս, Հայաստան»	16:45 Յուրեղի և Կարենի կանց	20:00 «Մեր դասախոսություն»
8:30, 9:30, 20:00, 24:00 Լուր	17:15 Մինչև 16 և քառորդ	21:50 ԳՆՅ «Կարծիք»
10:00, 18:05 Մերիս - Մորենա Կարա	19:25 Մերիս - Հոլիվուդի կյանքի աստղեր	00:30 Լուրերից հետո
17:00 Մուլտֆիլմ	20:00 Մարդ է օրենք	00:40 «1000 և մեկ կյանք»
17:20 Մանկական ժամ - Լիմոնի կրկնակ	20:40 Մերիս - «Կանգալո ըստ դասանցի»	01:30 «Կենդանի զավթը» - Թեմիսի մրցարկի օրագիր
	21:50 Բարի գիշեր, երեկաներ	02:00 «Կենդանուկ»

October 23, 2000

FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM

Applications are now being accepted for the 2001/2002 Fulbright Scholar Program. Candidates must possess a Doctoral Degree (or equivalent professional training and experience) and English proficiency sufficient to conduct research in the United States. Candidates will be considered in the following fields:

- Political Science, Economics, Social Science, International Relations, Journalism and Law.
- American Studies (History, Literature, Society and Culture of the United States).
- Chemistry, Public Health and Medicine.

Application forms may be obtained from the Public Affairs Section at the U.S.embassy, Baghranian str. 18, or at the IREX office at the Union of Architects, Baghranian str. 17, 3rd floor. For further information or to submit applications, please contact the Public Affairs office at 52 98 25 or IREX at 56 37 81. Application deadline is December 15, 2000.

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՉԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԿԱԶՄԱՎԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԱՄԵԼՈՐ ՎԱՇՎԱԳՄԱՆՆԵՐԻՆ

«Հավատարմական հավաքման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12 հոդվածի 5-րդ կետի և 26-րդ հոդվածի համաձայն 2001 թ. հունվարի 1-ից հրադարձվող ֆինանսական հավելվածները ստորագրելու իրավունք ունեն միայն հավատարմական հավաքումը կարգավորող թեմական մարմինների (ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության) սահմանած կարգով որակավորված գլխավոր հավատարմատեր:

Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2000 թ. հունիսի 12-ի թ. 110 հրամանով հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետությունում հավատարմատերի որակավորման կարգը, որակավորման հանձնաժողովի կազմը և կանոնակարգը: Ըստ այդ հրամանի, որակավորման հանձնաժողովի կազմում 13 անդամներից 6-ը «Հայաստանի հավատարմատերի և աուդիտորների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության (ՀՀԱԱ) ներկայացուցիչներն են:

Հավատարմատերին որակավորման ֆունկցիոններին նախադասարանները նախադասարանները կազմակերպում է դասընթացներ: Դասընթացներն ընդգրկում են հավատարմական հավաքումները, ֆինանսական վերլուծությանը, հարկային օրենսդրությանը, սնտեսական իրավունքի և աուդիտին վերաբերող հարցերը:

Դասընթացները բաղկացած են 3 բաժիններից
I բաժին - **Տեսական հարցեր,**
II բաժին - **Տեսքեր,**
III բաժին - **Խնդիրներ:**
Դիմողներն, ըստ իրենց ընտրության, կարող են մասնակցել նվազագույն 3 բաժիններից յուրաքանչյուրին:

Դասընթացների ընդհանուր տևողությունը կկազմի 60 ժամ, արժեքը՝ 60 հազար դրամ: Վճարումները կանխիկ կամ փոխանցումով:
ՀՀԱԱ անդամներին կհրավիրվեն գեղջեր:

Դասընթացները վարում են հանրապետության լավագույն մասնագետները:
Դասընթացները տեղի կունենան հետևյալ հասցեով՝ Երևան 375037, Կ. Ուլունցու 31, ՀՀԱԱ-ի գրասենյակ (էկոնոմիկայի ինստիտուտի շենք, V հարկ):

Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՀԱԱ-ի կրթության և որակավորման հանձնաժողով՝ 54-16-65, 24-94-67, 24-94-68, 24-93-29, 24-93-19 հեռախոսահամարներով: